

NOVA POSONIENSIS.

ANNO CHRISTI MDCC XXI.

DIE XII. NOVEMBRIS.

Anormi a, d. 13. Octob.

Luccinius, qui Mesana ante dies aliquot accessit, breui præfecturam vr̄bis huius, quam Illustriss. Baro Zumingenus administrabat, suscipiet; hic enim nauigio quodam Anglico, cui ab vnione nomen est, in Germaniam profecturus dicitur. Natalem Imperatoris Augustissimi maxima pompa nuper celebrauimus, nec vllus erat vr̄bis angulus, qui non nocte proxime secuta festis colluxisset ignibus.

Roma a. d. 18 Octob. Eminentissimus Cardinalis Schönbornius, postquam summo Pontifici vltimum dixisset vale,

Principi Pamfilio arculan quandam argenteam, pretii maximi, dono dedit; familiæ vero Ruspigionensi suppellectilem cœnatoriã, in Hollandia præparatam; huius enim Rheda, illius vero habitatione, quamdiu hic fuit, utebatur. Postea iter ingressus est, in Germaniam abiturus, libertatesque ordinis Teutonici a Pontifice Maximo confirmatas eo delaturus.

Genua, a. d. 18. Octob. Litteris, quas ex Hispania accepimus, nuntiatur classem ex Peruano regno, Gades appulsam, Principem S. Buon aduexisse. Copias Hispanicas, quas sacramento soluere iussit *Philippus*, Hollandi suscepturi dicuntur, vt tanto maiori vi Algerianos impetere queant. Legatus Regis Hispan-

Hispaniæ, *Marchio S. Philippi*, exemplum edicti regii Proceribus nostris misit, quo nullas admitti iubet uaves in portibus Hispanicis, præterquam nostras.

Lutetia Parisiorum, a. d. 19. Octob.
 Cartuchium, uaserrimum latronem, & furem, diu multumque per omnem Galliam frustra quæsitum, e suburbio Curiolæ, * quo is se abdiderat, cum quatuor aliis nequissimis nebulonibus, quos illo tempore secum habuerat, uinctum abduxerunt ad Albinum, ** rerum bellicarum procuratorem, qui eum probe examinatum, quinquaginta tradidit militibus, & in arce, quam Castelletum *** dicunt, diligenti custodia adseruari iussit. Paulo ante in Angliam, & Galliam abierat, unde redux factus, quendam ex iis, quos scelerum habebat socios, proditiōis insimulatum, sua manu interfecit, & plus quam barbara immanitate sæuiens cor e pectore euulsū reliquit ad spectaculum proposuit. Interea, turpissima latronum colluies iam ex suis eruitur latebris, quorum alii capti sunt, alii fuga dilapsi, promeritis pœnis se subduxerunt.

* *Courtille.* ** *le Blanc,* *** *Chatelet.*

Alia ex eadem urbe, a. d. 1. Novemb.

Quotidie captiui in hanc urbem adducuntur, quos Cartouchius in latrocinii societatem adsciuerat. Ille autem aliquoties a iudicibus, de nefandis, quæ commisit, facinoribus interrogatus, omnia præfracte negauit, & nullius se sceleris reum esse professus est. A milite autem, quem socium sibi fidelem crediderat, proditus memoratur, qui, præterquam, quod flagitiorum impunitatem consequutus est, duo etiam millia librarum Gallicarum accepit, quæ se daturum rex promiserat ei, qui

nefarium hominem in manus iudicum tradiderit. Tam vehementer autem omnes de captiuitate Cartouchii lætantur, ut, insignem ab hostibus reportatam esse victoriam, existimari queat. Hodie Itali populo edent comœdiam, *Arlequini Cartouchii* nomine insignitam. Cras Galii similem, cui *infelicis Cartouchii* nomen indiderunt, in theatro exhibebunt. Etiam si autem se nihil turpe admisisse, dicit homuncio, equuleo tamen impositus, uerum profitebitur, & cum aliis latronibus in ferali pegmate, quod ante curiam urbis exstruitur, tam graue luere debet supplicium, quanto capitis reum in hac urbe adfectum fuisse, haud recordamur. Namque eam ob causam fenestræ, quæ forum prospectant, nunc magno conducuntur pretio, & tabulata, stipitibus suffulta, construuntur, e quibus populus horrendum latronis supplicium oculis spectare possit.

Alia, a. d. 17. Octob. Literæ, quas Rex & Regina Hispaniæ ad Ducem feminam Vantaduriam perscripserunt, hic circumferuntur, quæ non ingrata lectori futuræ sunt, si eas hoc loco exhibeamus.

Literæ Regis Hispaniæ ad Ducem feminam Vantaduriam.

Ad lætitiā ex matrimonio inter Regem patruelem meum, & Infantem meam filiam inito, ortam, amplius addi nihil potuit, quam ut audirem te illi adfuturam. Magna certe in hoc ei continget felicitas, quod educationem suam ei acceptam referet, a qua iis instruetur rebus, quæ feminis, in ea dignitate, cui illa destinatur, uiuentibus, dignæ sunt. Eam ob causam iudicabis facile, quantus accesserit ad lætitiā meam cumulus. Nec est, cur te multis uerbis compellem, omnem in æducanda

da filia mea, curam vt adhibeas. Et sane beneuolus tuus in me animus sperare me iubet, fore, vt nihil horum intermittas, quæ filiam meam, regi, in quo omnis eius felicitas posita est, gratam reddant. Ceterum persuasissima sis, velim, me eo erga te esse animo, quem & dignitas & officia tua poscunt, numenque Diuinum precari, vt te saluam & incolumem seruet. Vale

Ex secessu Balsamensi

5. Oct. 1721.

Philippus.

Litteræ Reginae Hispania ad Ducem feminam Vantaduriam.

Dici vix potest, quanto fuerim gaudio perfusa, cum ex tuis ad me missis litteris a. d. 21. mensis superioris, cognouissem, Regem Gallia, & Ducem Aurelianensem tibi munus magistræ morum, Filiae meæ *Infantis* demandasse. Cum hoc semper in votis cum primis habuerim, conicias velim, quantum me hæc destinatio adfecerit. Gratissimum mihi fuit auditu Gallia Regem sæpius tecum de filia mea sermonem habere, nec tacere possum filiam meam, quantum per eius ætatem licet, sincero amoris adfectu eundem prosequi, idque passim profiteri, nullum, quidem toto orbe venustiorum hominum eo esse. His de causis rogatam te habeo, vt quam sæpissime de rebus vestris, ad me litteras des, nec de beneuolo meo in te animo villo modo dubites. Deus te seruet saluam & incolumem. Ex secessu Balsamensi

d. 5. Oct.

Elisabetha.

Londino, a. d. 18. Octob. Ante aliquot dies, architectus quidam milita-

ris nomine Chaumetus, & natione Galus, ex hac vrbe ad regē, qui in arce agit *Kensingtonia*, profectus est, eique sclopetum, mira arte a se confectum, oblit, ex quo sex glandes, momento temporis eiici poterunt. Nox quæ a. d. 4. Octob. præcellerat, comiti *Roffensi*, & omni eius familiae maxime fatalis extitit. Is enim cum vxore, liberisque, & aliis, quos habebat domesticos in villam *Pietershamum*, haud longe ab oppidulo, cui *Richmundia* nomen est, sitam abierat, & in primis filiam, cuius puerperium adpropinquabat, secum eo abduxerat, vt ab vrbe strepitu paullo remotior corpus curaret. Illa igitur grauida, & partui vicina in mandatis dederat obstetrici, aliisque mulieribus, vt fascias, quibus inuolui fouerique debebat nasciturus infantulus, & cetera lintea, puerperæ vrbibus destinata, ad ignem ponerent, & deinceps referent in cubiculum. Sed dum miseræ operi intentæ, ignibus adsident, somnus illis ex improviso obrepere cepit, & flamma non modo fascias cum linteis, sed proxima quæque corripuit, & cum omni familia profundissimo sepulta somno iaceret, ad superiora ædiū penetrauit, atq; latissime fudit incendium. Forte rusticus ex agro rediens villam præterit, qui ignem conspicatus omni impetu fores pulsauit, quo tumultu comes cum vxore expergefactus, omnia clamoribus impleuit, & indusio tantū amictus se flammis subduxit. Filia partus doloribus correpta vix stragulis inuolui, & in hortum deportari poterat, vbi tantus eam incessit tremor, cum formidine coniunctus, vt parum omnino abfuerit a mortis periculo. Mulier quædam, *Charlotta Hyde* dicta, quæ filiam comitis natu minimam educabat, de puellæ salute sollicita,

ali-

aliquot lintea summa festinatione confuerat, illisque in cellam demiserat parvam comitis filiam, ex qua illa post sex demum horas, semianimis, tanquam e tumulto protacta fuit. Femina autem, quæ eodem, quam contexuerat, fune descendere volebat ad puellam, quam fidei suæ commissam vehementer amabat, rupto illo, in cellam præcips ruit, & animam effluit. Obstetrix, quæ saltu e fenestris suæ salutivoluerat consulere, in clathros ferreos, & acuminatos incidit, fractisque crucibus, paullo post extremum vitæ spiritum edidit. Hortulanus muri ruina oppressus, & multi alii vulneribus affecti fuerunt. Omnis autem domus, cum exquisitissima bibliotheca, quam Clarendonius, *Roffensis* auus, magnis olim sumptibus sibi parauerat, & aureis, argenteisque vasibus, ac omni pretiosa suppellectile, flammis consumpta & cineribus obruta sunt, quod damnum nulla ratione reparabile arbitrantur, qui librorum copiam, & ceterarum rerum, quæ igne perierunt, præstantiam cognitam habuerunt.

Dresda, a. d. 8. Novemb. Hoc ipso temporis, quo hæc scribimus, articulo, optatus nobis Pilnicio venit nuncius, qui principis regii conjugem, hora, post mediam noctem, secunda, puerperam factam, & felicissimo partu filium, in spem Saxonie genitum, edidisse, commemorat. Omnis propterea aula immenso completa fuit gaudio, quod tormenta ex vallis vrbs excussa, ad ceteros quasi diffuderunt Saxonie populos, & ingenti, quem ediderunt, fragore latius propagaverunt.

Vienna, a. d. 8. Nov. Diem Carolo Boromæo sacram, vniuersa gens Augusta, solemni ritu transegit. Proceres aulae, quin & principum externorum legati, faustissima quæque Cæsari sunt precati;

cumque Imperator palam, inter exquisitissimos symphonicorum concertus pransus fuisset, vesperi ad ludos scenicos, qui cantu constant toti, itum est. Hodie vestes lugubres sumsit Cæsar, vt mœrorem testaretur, quem ex morre Ducis *Toscana* cepit. *Baro Palheim*, quod multis retro seculis, maiores sui, de Imperio Romano, quin & *Sereniss.* Domo Austriaca, optime sunt meriti, axiomatico Comitum Imperii, vna cum fratre suo, donatus est. Alioquin ad d. 18. Nov. Conuentus statuum Austriæ instituetur, vt ex more, ob tributis, quæ sibi imperabuntur, transigant. Orator Moscouiticus *Lancinsky*, summo studio comparat omnia, vt, de pace cum Suecis initam, lætitiæ signa, tridui spatium queat edere.

Posonii, a. d. 12. Nov. Frequentes iam adesse videas, qui non modo *Concursui Palatinali*, sed reliquis etiam *Commissionibus* apud nos instituendis, interfint. In his nupero die Sabbathi *Excell. C. Stephanus Kobáry, Iudex Curie Regia*, ad urbem nostram accessit, quem plures quotidie ex eorum numero sequuntur, quibus querelæ religionis causæ agitæ, ad discutiendum sunt commissæ; vt spes sit, proxime eos, consultationes, quæ exeunte Iulio Pesthini cessarunt, continuaturos esse. Litteris ex superiore Hungaria missis docemur, vindemiam illic pauperem fuisse, munusque dedisse, præter morem, austerum minusque excoctum: quare sperare vitatores, fore vt vini pretium accrescat, tametsi non facile sit ad colligendum, vnde mercatores sint expectandi. *Commissio*, quæ ad recognoscendas fodinas ab indulgentissimo rege missa est, *Schemnitzii* iam agit, totaque in eo est, vt difficultates, quæ se illic offerunt, expediat, resque montanas loco meliore constituat.